

СЛУШАЊЕ

1. Слушајте текст и одговорите на питања:

1. На колико страних језика је преведена нова Гордерева књига?

2. Како гласи њен наслов на српском језику?

3. Ко је превео књигу на српски језик?

4. Ко је Владислав Бајац?

5. Какав стил писања карактерише Јустејна Гордера?

6. Којој публици је намењена ова књига?

7. Шта се зна о главном јунаку?

8. У ком временском трајању је реализована радња у књизи?

9. По речима аутора, о чему је ово дело?

10. Којих трију мистерија се дотиче аутор у свом делу?

/10

ЧИТАЊЕ

4. Пажљиво прочитајте следећих пет текстова и сваком изаберите одговарајући наслов од понуђена три:

А

Иако обилује калоријама, суво воће је здрава посланица јер садржи пуно дијеталних влакана. Већ традиционално се једу суве смокве, шљиве и грожђе, од скоро се могу наћи и сушене јагоде, банане, јабуке... Без обзира на то које воће вам је омиљено, нутриционисти саветују да када поједете шаку сувог воћа, што је дневна мера, обавезно попијте и чашу воде. Јер, влакна побољшавају и убрзавају варење, али и скупљају воду.

Б

Млади научници коначно ће моћи да одахну јер ће бити решени њихови финансијски проблеми. Наиме, јуче је усвојен Закон о фонду за науку из кога ће бити обезбеђено финансирање научно-истраживачких пројеката. Такође, у плану је и доношење новог кровног закона о науци и истраживањима. Планирано је да се кроз овај фонд финансирају само изузетни пројекти изабрани на конкурс. Фонд ће се у почетној фази финансирати из буџета. Научна заједница је задовољна доношењем нових прописа јер је до сада примењиван закон из 2005. године и није било слуха да се он мења и да се усагласе потребе научника и могућности државе.

В

Због планираних радова на водоводној мрежи на Савском венцу, сутра од 8.00 до 22.00 без воде ће бити потрошачи у улицама Андре Николића, Сање Живановића, Васе Пелагића и Пушкиновој. Неодложни радови планирани су и у Новом Београду, због чега је данас од поднева па све до недеље у 18.00 могућ пад притиска на вишим спратовима у општинама Нови Београд, Земун и Сурчин. За најнужније потребе обезбеђене су цистерне са водом, а потрошачи се моле да припреме неопходне залихе.

Г

Јапанске компаније веома су заинтересоване да улажу у Србију и до сад су инвестирале више од 300 милиона евра, што је много више од свих земаља у региону. Сада им је најинтересантнији ИТ сектор због квалитетне радне снаге у нашој земљи. „Земље Балкана имају добар приступ земљама ЕУ и Средњем истоку“, истичу у Министарству спољних послова Јапана. „Србија има добру и образовану радну снагу. Српска пољопривреда није толико позната у Јапану, у који се, на пример, увози смрзнута малина.“ Поједини инвеститори можда и даље мисле да Србија није стабилна земља, али сви који су до сада уложили у Србију и послују са њом више су него задовољни условима рада и пословања.

Д

Агенција за безбедност саобраћаја ће у Крушевцу од 10. до 27. децембра организовати јубиларни 500. семинар за возаче којима је одузета дозвола. Полазници морају да унапреде знање како би им дозволе биле враћене. У „клубе“ ће овог пута сести и доктори наука. „Што се полне структуре полазника семинара тиче, већина су возачи мушког пола, њих 98 одсто“, кажу у Агенцији за безбедност саобраћаја. „Завршену само основну школу има 18 одсто, трећи степен стручне спреме има 15,5 одсто, а највећи број полазника, њих 53 одсто, има завршену средњу школу. Најмање вишу или високу стручну спрему има 11 одсто, од којих је и 8 доктора наука.

Заокружите број испред одговарајућег наслова:

А: 1. Нискокалорична посланица

2. Традиционална посланица

3. Здрава посланица

Б: 1. Усаглашавање науке и привреде

2. Оснивање фонда за науку

3. Доношење закона о фонду за науку

В: 1. Радови на путу

2. Несташица воде

3. Недовољно цистерни

Г: 1. Јапански инвеститори у Србији

2. Развој ИТ сектора у Србији

3. Развој српске пољопривреде

Д: 1. Дискриминација жена

2. Поновно полагање возачког испита

3. Образовна структура становника Крушевца

/5

5. Прочитајте текстове и одговорите на постављена питања:

а) Први споменик који је изазвао скандал јесте *Победник* на Калемегдану. Председник општине Београд Љубомир Давидовић и градски челници у августу 1913. донели су одлуку да се победа у Првом балканском рату обележи подизањем споменика. Првобитно је замишљено да се подигне монументална фонтана на простору Теразијског платоа, односно Трга престолонаследника Александра, како се трг тада називао. Предвиђено је да фонтана буде изграђена од камена, са постаментом који би чиниле четири лавље фигуре на чијим леђима је почивао овални базен. Из средишта фонтане требало је да се уздиже мермерни петостепени стуб, симбол петовековног ропства под Турцима новоослобођених крајева, на чијем врху је предвиђена фигура Победника као весника тријумфалних битака. Фигура скулптора Ивана Мештровића прележала је Први светски рат, који је прекинуо израду споменика, у једном магацину водоводних цеви на Сењаку. Ипак, 1923. године дошло је до споразума између Београдске општине и Мештровића да се изради споменик на Теразијама. Након што су почели припремни радови на копању темеља и постављању споменика, 1927. године избио је скандал – београдска јавност је оспоравала постављање споменика на Теразијама са моралног и уметничког аспекта. У центар полемике дошло је питање обнажености Победника, јер се сматрало да ће он, „непристојан због своје изразите мушкости“, негативно утицати на морал српских девојака. У недељу, 7. октобра 1928. године Победник је откривен на Калемегдану, подигнут на висину од 17,5 метара – како је писала *Политика* „не зато да се што боље види, већ да се види што мање. Пошто се општини и та мера учинила недовољно предострожна, она је око Победника подигла ограду, тако да се заиста ништа не види.“

Зоран Пеневски, *Први у Србији*

1. Колико година је било потребно да се, након доношења одлуке, подигне споменик *Победник*?

2. Зашто се каснило са подизањем споменика?

3. Чему је посвећен споменик?

4. Шта је требало да симболише статуа Победника?

5. Како је сачуван „морал српских девојака“?

/5

б) Стефан Немањић Првовенчани је био први српски краљ. Стефан је био други син великог жупана Стефана Немање, млађи брат Вукана, а старији брат Растка (након што се замонашио, Растко је променио име у Сава). Он је наследио престо од свог оца Немање, који се престола одрекао на државном сабору у Дежеву 1196. године, остављајући га средњем сину Стефану, а сам се замонашио. Стефан је тражио од папе венац (тј. круну), како би постао краљ, а Србија краљевина. Први пут је затражио круну од папе Иноћентија III још 1204. године, али се томе успротивио Вукан Немањић, који је у Зети носио стару дукљанску круну зетских краљева и желео је да он буде једини српски краљ. Због тога је и дошло до сукоба између браће, који се завршио коначним Вукановим поразом. Приликом другог тражења круне 1217. године, папа Хонорије III одговорио је позитивно и послао круну коју су у Србију донели папски изасланици. Стефан је крунисан 1217. године у Расу.

Стефанова супруга Ана Дандоло тако је постала прва српска краљица. Она је била унука моћног млетачког дужда Енрика Дандола. Пошто су крсташи у Четвртог крсташком рату 1204. заузели Цариград и срушили Византијско царство, Стефан Првовенчани је затражио и нашао подршку код Млечана. Брак са Аном је био део погодбе, а венчање је уприличено 1217. године.

Зоран Пеневски, *Први у Србији*

1. Колико чланова породице Немањић се замонашило?

2. Како је Стефан Немањић дошао на власт?

3. Зашто Стефан није крунисан 1204. године?

4. Која два догађаја су обележила 1217. годину?

5. На шта се односила погодба између Стефана и Млечана ?

6. Упишите понуђене речи у текст:

везује се визија темеље вредан утемељитељ

Недавно, у априлу, основна школа „Краљ Петар Први“ прославила је свој тристоти рођендан, јубилеј _____ сваке пажње, а на понос школства, културе и традиције државе Србије и града Београда. Школа је са својом богатом историјом прва у Србији, а друга на Балкану. Њено рођење _____ за 1718. годину, када се звала „Школа број 1“, а затим „Школа код Саборне цркве“. После тога променила је много имена.

Школа, у којој сада учи тристота генерација ђака првака, саграђена је 1906. године, а пројектовала ју је прва жена архитекта Јелисавета Начић, која је пројектовала и „Мале степенице“ на Калемегдану, као и Цркву Александра Невског на Дорћолу.

_____ ове школе био је митрополит београдски и карловачки Мојсије Петровић, који је довео прве учитеље из Русије. _____ учитељства поставио је Вук Стефановић Караџић који је овде радио од 1810. до 1811. године.

Данас се васпитно-образовни рад одвија у два школска зградама – у Улици Краља Петра 7 и у Улици Маршала Бирјузова 3. Једна од _____ школе је: Место у које ученици радо долазе јер је настава у њој савремена, квалитетна и прилагођена њиховим потребама и интересовањима.

ЦЕНТАР
ЗА СРПСКИ
КАО СТРАНИ ЈЕЗИК

/5

9. Објасните значење следећих израза:

а) ни по бабу ни по стричевима

б) и вуци сити и овце на броју

в) ни лук јео ни лук мирисао

г) доливати уље на ватру

д) из твојих уста у божије уши

/5

УПОТРЕБА ЈЕЗИКА

10. Понуђене глаголе упишите у текст у облику пасива:

ЗАПОЧЕТИ УЧВРСТИТИ ИЗВРШИТИ ОБНОВИТИ ЗАВРШИТИ ПОДИЋИ
ОКОНЧАТИ ПРИЛАГОДИТИ КОНСОЛИДОВАТИ ОСНОВАТИ

Указом тадашњег министра просвете Јована Стерије Поповића, 10. маја 1844. године _____ је Народни музеј под именом Музеум сербски и то је најстарија музејска установа у нашој земљи. Пре њеног подизања на овом месту била је чувена београдска кафана „Дарданели“ у којој је одседала културна и уметничка елита тог доба. Садашња зграда _____ је 1903. године за Управу фондова, у коју се касније уселила Хипотекарна банка, једна од најстаријих банкарских установа у Београду. Ова зграда је од 1952. године кућа Народног музеја у Београду. Највећа реконструкција објекта _____ је 1965/66. године према пројекту архитеката Дерока, Анагностија и Петровића.

Последња реконструкција Музеја _____ је ове године. Радови _____ јула 2016. _____ су 31. марта ове године, а подразумевали су темељну обнову зграде од пода до плафона. Пре унутрашњих радова _____ је фасада са дрвенаријом, те је на тај начин зграда _____ и _____. Оно што радови нису подразумевали јесу крупне структуралне измене простора. Наиме, ова зграда је споменик културе тако да је морала да остане у задатим капацитетима. Трасе кретања су _____ посетиоцима, што раније није био случај.

/10

11. За сваки глагол напишите по једну реченицу тако што ћете после глагола обавезно употребити неку именску реч (именицу или заменицу) у одговарајућем падежу, као у првом примеру:

а) одустати: _____ Одустала сам од пута у Ниш _____.

б) сагласити се: _____

в) замерити се: _____

г) оптужити: _____

д) оженити се: _____

ђ) удаљити се: _____

/5

12. Пажљиво прочитајте текст и изаберите одговарајућу реч која треба да буде на предвиђеном месту у тексту:

Дугине планине или, како их Перуанци називају Виникунка, (1) од (2) пејзажа на земљи, место невероватне лепоте, које се налази на Андима на висини од 5.200 метара. Назив су добиле управо због различитих, предивних (3) боја које их красе, а које су настале у чудесној игри померања тектонских плоча са шаренилом седимената скривених под (4) кором и створиле овај приказ који одузима дах. (5) многи фотографи који су их усликали морају да убеђују људе да нису користили фотошоп и да су слике ових величанствеих планина и те како реалне.

1. а) једне су	б) једна су	в) један је
2. а) најфантастичних	б) најфантастичијих	в) најфантастичнијих
3. а) нијанси	б) нијанса	в) нијанаса
4. а) земаљском	б) земаљном	в) земаљином
5. а) Иако	б) Зато	в) Јер

/5